

[Glistrup]

de samfundseksperimenter, der er udført i dette land i de sidste 20 år, noget, som er særdeles uheldigt og ulykkeligt. Derfor må jeg meget, meget stærkt opfordre det flertal, arbejdsministeren mente at kunne finde her i salen for en eller anden ØD-løsning, til at besinde sig. Gør det, ikke for fremskridtspartiets skyld – for os ser I jo ikke særlig pænt på – men for Danmarks skyld.

Holm (V):

Hovedtanken i det radikale venstres forslag til folketingsbeslutning om medeje for de ansatte er en udbyttedelingsordning, der skal køre i en 5 års forsøgsperiode.

Jeg vil i den forbindelse understrege, at en udbyttedelingsordning ikke af sig selv fører til en spredning af ejendomsretten; ved udbyttedeling er der alene tale om, at der skal penge ud af virksomheden. Spørgsmålet om spredning af ejendomsretten har derfor ikke noget med dette at gøre. Spredning af ejendomsretten hænger sammen med, at der går penge ind i virksomheden, og disse to pengebevægelser har ikke nødvendigvis noget med hinanden at gøre.

Det radikale venstres forslag indeholder begge bevægelser. Et eventuelt »overskydende overskud« – jeg kan godt lide ordet – skal ligedeles mellem de oprindelige ejere og medarbejdere, der har været ansat i mindst 12 måneder.

Men udbyttedeling hænger som nævnt naturligt sammen med diskussionen om spredning af ejendomsretten. Det er én af de muligheder, der skal stå åbne for virksomheder og ansatte. Imidlertid vil der til en obligatorisk ordning som den her foreslåede knytte sig en lang række spørgsmål med hensyn til, hvordan man finder frem til det såkaldte overskydende overskud. Til gengæld egner udbyttedeling sig til aftaler på den enkelte virksomhed, et princip, venstre lægger vægt på.

En obligatorisk ordning som den, det radikale venstre foreslår, forudsætter, at virksomhederne har et permanent kapitalbehov. Det er ingenlunde altid tilfældet, og hvad skal man så gøre? Skal medarbejderkapitalen fortrænge anden kapital og i givet fald anden ansvarlig kapital?

Det fremgår af bemærkningerne, at der er obligatorisk medlemskab af medarbejderfore-

ningen, der skal repræsentere medarbejderkapitalen. Det er en detalje, som i realiteten tvangsindlægger lønmodtagerne i ordningen, ikke blot når der er overskud, men også når der er underskud, med de konsekvenser det har for ejere af ansvarlig kapital.

Den i punkt 8 omtalte sikringsordning er ikke meget værd, så længe der ikke er tilgået ordningen midler, og den skal efter forslaget udredes af medarbejdernes andele i overskuddet, så det er begrænset, hvor megen garanti en sådan ordning kan give i starten. Omvendt må man også sige, at hvis en sådan centralfond skal kunne give den i punkt 8 omtalte garanti, må denne centralfond også være med til at fastlægge de retningslinjer, hvorefter de lokale medarbejderrepræsentanter kan disponere over medarbejderkapitalen, en tanke, jeg ikke bryder mig synderlig om.

I bemærkningerne udtaler forslagsstillerne, at ordningen ikke kan omfatte en lang række lønmodtagergrupper, herunder den store gruppe af offentligt ansatte. Jeg kan nikke genkendende til mange af de bemærkninger, man har gjort om disse punkter, men da det ikke har meget med det foreliggende forslag at gøre, vil jeg lade det ligge i denne sammenhæng.

Forslaget til folketingsbeslutning om medbestemmelse tager sit udgangspunkt i samarbejdsaftalen på det private arbejdsmarked. Venstre tillægger dette samarbejde stor betydning, men vi er betænkelige ved at udbrede aftaler, der er indgået mellem Dansk Arbejdsgiverforening og LO, til at omfatte hele det private arbejdsmarked. Vi nærer også nogen frygt for, at man forfejler hensigten, hvis det er noget, der påtvinges de enkelte virksomheder; samarbejde forudsætter, at der er en vilje dertil, og det kan vi ikke lovgive om.

Hvad angår forslaget om at udvide beføjelserne på det offentlige arbejdsmarked, vil jeg advare imod, at man indfører ordninger, der betyder, at de folkevalgte råd fratrages det afgørende ord; det kan vist ikke være i overensstemmelse med folkestyrets idé.

Betydningen af et godt klima på arbejdspladsen og den enkeltes engagement i virksomhedens drift kan næppe overvurderes. Samarbejdsforholdene er her nok af større betydning end den enkelte større eller mindre medejerskab. Spredning af ejendomsretten skal nok ses i en anden og måske større